

Lausunto

28.08.2020

Asia: VN/15021/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:n muuttamisesta.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Vastauksena liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntöön luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:n Marketing Finland lausuu seuraavaa.

Marketing Finlandin jäsenet edustavat yli 80 % Suomessa käytetyistä mainoseuroista. Kaupallisia medioita rahoitetaan mainosrahoilla ja jäsenistöllämme on siksi merkittävä rooli kaupallisten medioiden toiminnan turvaamisessa. Vallitseva koronatilanne on laskenut mediamainonnan määrää ja jos tilanne jatkuu pitkään samanlaisena, niin se tulee leikkaamaan myös kaupallisten medioiden resursseja tuottaa laadukasta sisältöä. Tällaisessa tilanteessa monipuolisella yleisradiotoiminnalla varmistetaan kansalaisten tasapuolinen ja luotettava tiedon saanti.

Käymiemme asiantuntijakeskusteluiden pohjalta pidämme hyvin todennäköisenä, että Ylen tuottama kirjoitettu sisältö vähenee, jos näihin pitää liittyä radio- tai TV-sisältöjä. Televisio- ja radiotuotanto on hitaampaa, koska se vaatii enemmän valmisteluja ja resursseja kuin kirjoitetun artikkelin tuottaminen. Kuten hallituksen perusteluissa esitettiin, niin maksumuurin takana olevia sisältöjä kuluttavat etenkin nuoret ja varakkaat. Riskinä on, että Ylen kirjoitettujen sisältöjen vähentyessä uutispimentoon jää ihmisiä, jotka elävät alueilla, joilla ei ole kaupallisille medioille riittävästi mainostajia tai lukijoita. Lakimuutoksella, joka leikkaa yhtäkkiä tiettyjen ryhmien saamaa uutisointia voi olla kauaskantoisia ja jopa yhteiskunnasta syrjäytymiseen johtavia seurauksia. Jos media ei pysty tarjoamaan riittävästi tietoa ihmisille, niin tietoa haetaan sosiaalisesta mediasta, jossa sisällön oikeellisuutta ja laatua ei valvota tehokkaasti. Alueellisella uutisoinnilla on merkitystä ihmisten sivistämisessä sekä ihmisten sitouttamisessa paikalliseen päätöksentekoon.

Ylen riittävän monipuolisen sisällön turvaamiseen on myös maanpuolustuksellinen intressi, koska yhä useammin trollien ja vale uutisten kautta pyritään vaikuttamaan vieraiden valtojen

päätöksentekoon. Sosiaalisessa mediassa levittävät valeutiset ovat usein kirjoitetussa muodossa ja jos Ylen mahdollisuutta tuottaa kirjoitettua sisältöä rajoitetaan, heikentää se mahdollisuutta reagoida nopeasti valeutisointiin tuottamalla aiheesta oikeaa tietoa. YLEllä on myös merkittävä rooli kotimaisessa tutkivassa journalismissa, joka vaatii paljon ajallisia ja rahallisia resursseja. Tutkivalla journalismilla pystytään tehokkaasti tarjoamaan kansalaisille laaja-alaista tietoa sekä paljastamaan laajoja kokonaisuuksia, joita ei välttämättä pystytä esim. lähdesuojan takia helposti esittämään muutoin kuin kirjoitetussa muodossa.

Syrjäytymisvaikutusta tärkeämpää on tarkastella Ylen roolia kirjallisen sisällön tuottajana suomalaisten sivistämisen sekä maanpuolustuksellisen aseman kautta. Pyydämme huomioimaan, että medioiden toimintaympäristö on muuttunut viimeisen kymmenen vuoden aikana merkittävästi ja muuttuu edelleen. Ihmisten tavat kuluttaa mediaa ja eri medioissa vietetty aika ovat muuttuneet siitä, kun Medialiitto teki kantelun kolme vuotta sitten. Mediakentän muutos jatkuu edelleen ja nyt tehtävä lakimuutos ei tunnu toimivalta tulevaisuutta ajatellen. Esimerkiksi äänihakujen määrä on merkittävässä kasvussa ja näihin mukaan pääsemisessä kirjoitettu sisältö on kriittistä. On tärkeää, että Ylen tuottamat sisällöt näkyvät hakutuloksissa yhtä hyvin kuin muidenkin medioiden sisällöt.

Edellä kerrotuin perusteluin emme kannata lakiin tehtävää muutosta, joilla rajoitetaan Ylen mahdollisuutta tuottaa kirjoitettua sisältöä. Jos kuitenkin lakimuutos toteutetaan, esitämme että poikkeustapauksiin lisätään kohta, jolla varmistetaan yhteiskunnallisesti merkittävien tutkivien sekä tieteellisten artikkelien julkaiseminen kirjallisessa muodossa, kuten myös valeutisointiin puuttuvien kirjallisten sisältöjen tuottaminen.

Lemminki Riikka
Marketing Finland